

Παρασίτωση από ψύλλους: Ένα πρόβλημα για

Παρασίτωση από

ψύλλους: Ένα πρόβλημα για εμάς και τα κατοικίδια μας.

Γενικές πληροφορίες

Οι ψύλλοι είναι μικρά, δίχως πτερά, αλλά ιδιαίτερα ευκίνητα έντομα. Ανήκουν στην τάξη των Siphonaptera και τρέφονται μέσω της μυζήσεως αίματος από διάφορα ζώα αλλά και τον άνθρωπο. Είναι πρόσκαιρα παράσιτα των εκάστοτε ξενιστών τους, ενώ στερούνται μεγάλης ειδικότητας ξενιστού, γεγονός που επιτρέπει στους ψύλλους ενός είδους ζώου να μυζήσουν αίμα και από ξενιστές άλλου είδους.

Το σώμα τους είναι σκληρό, με μήκος κυμαινόμενο από 1,5 έως 4 χιλιοστά και καστανού χρώματος. Τα στοματικά τους μόρια είναι του νύσσοντος μυζητικού τύπου. Διαθέτουν την ικανότητα άλματος εις ύψος 18 εκατοστών και εις μήκος περίπου 36 εκατοστών. Στον άνθρωπο παρασιτούν κυρίως τα είδη *Pulex irritans* και *Xenopsylla cheopis*, στην γάτα το είδος *Ctenocephalides felis*, στον σκύλο το είδος *Ctenocephalides canis* και στα τρωκτικά το είδος *Ceratophyllus fasciatus*.

Βιολογικός κύκλος

Τα στάδια της ζωής του κύκλου είναι διαδοχικά το αυγό, η προνύμφη, η νύμφη και ο ενήλικας ψύλλος. Οι θηλυκοί ψύλλοι είναι σε θέση να εναποθέσουν αυγά όσο τρέφονται με αίμα. Γεννούν περί τα είκοσι αυγά κάθε φορά.

Μέσα σε δύο ημέρες τα αυγά εκκολάπτονται σε προνύμφες. Οι προνύμφες προτιμούν υγρά, σκοτεινά περιβάλλοντα για να αναπτυχθούν.

Η προνύμφη δημιουργεί ένα κουκούλι μέσα στο οποίο μεταμορφώνεται σε νύμφη. Το στάδιο της νύμφης διαρκεί περίπου μία εβδομάδα όταν οι συνθήκες του περιβάλλοντος είναι οι κατάλληλες.

Ο ενήλικος ψύλλος περιμένει μέσα στο κουκούλι έως την στιγμή της εμφάνισης του ξενιστή. Τότε εξέρχεται από το κουκούλι του και κάνει άλμα προς τον υποψήφιο ξενιστή του. Η παρουσία ξενιστή ανιχνεύεται μέσω της εκλύσεως διοξειδίου του άνθρακα από την αναπνοή του ξενιστή, μέσω των δονήσεων του εδάφους που προκαλεί η κίνηση του ξενιστή και τέλος από την θερμότητα του ξενιστή. Η διάρκεια ζωής των ενηλίκων είναι μεταξύ 1,5 και 3 ετών και εξαρτάται από το είδος του ψύλλου. Νηστικοί δύνανται να επιζήσουν έως και τέσσερις μήνες.

Περιβάλλον ανάπτυξης

Οι ψύλλοι αναπτύσσονται όταν η μέση θερμοκρασία βρίσκεται στους 18 με 30 βαθμούς της κλίμακας Κελσίου και η υγρασία αγγίζει το 70 με 80%. Οι προνύμφες και οι νύμφες τους βρίσκονται στον χώρο διαβίωσης του ξενιστή. Έτσι, συναντάμε τους ψύλλους στα διάφορα στάδια ανάπτυξης τους σε χαλιά, κουβέρτες, καθώς και σε υγρές και ζεστές περιοχές του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Παθογένεια

Τα νύγματα τους προξενούν έντονο κνησμό στους ξενιστές. Στα σημεία των νυγμάτων αναπτύσσεται φλεγμονή και ερεθισμός. Σκύλοι και γάτες με χρόνια παρασίτωση από ψύλλους είναι δυνατόν να εμφανίσουν αλλεργία και σοβαρά δερματικά προβλήματα. Τα σε σύντομο χρονικά διάστημα λαμβανόμενα γεύματα αίματος, σε συνδυασμό με την συχνή μετακίνηση τους από έναν ξενιστή, του ίδιου ή άλλου είδους, σε άλλον, καθιστούν τους ψύλλους επικίνδυνους σε ό,τι αφορά την μετάδοση νοσημάτων στα ζώα αλλά και στον άνθρωπο. Οι ψύλλοι είναι σε θέση να μεταδώσουν τους εξής μικροοργανισμούς: *Pasteurella pestis*, *Rickettsia mooseri*, *Salmonella typhimurium*, *Brucella abortus* και τον ιό της μυξοματώσεως των κουνελιών. Τέλος, οι ψύλλοι είναι ενδιάμεσοι ξενιστές της ταινίας *Dipylidium caninum*.

Δημόσια υγεία

Εκτός από τον κνησμό, τον ερεθισμό και την φλεγμονή, στο σημείο προσβολής από το παράσιτο, ο άνθρωπος μπορεί να προσβληθεί από την ασθένεια της πανώλης της οποίας φορέας μπορεί να αποδειχθεί ο ψύλλος. Οι ψύλλοι πρώτα παρασιτούν σε μολυσμένους με το βακτήριο *Yersinia Pestis* αρουραίους και ύστερα μέσω της μυζήσεως αίματος το μεταφέρουν στον άνθρωπο. Τον 14ο αιώνα μετά Χριστόν, ενέσκηψε επιδημία πανώλης, η οποία ονομάσθηκε μαύρος θάνατος, με εκατομμύρια νεκρούς.

Διάγνωση

Η διάγνωση της προσβολής ζώων από ψύλλους πραγματοποιείται μέσω επισκόπησης περιοχών του σώματος δίχως τρίχωμα. Επίσης, τα ύποπτα ζώα ψεκάζονται με εντομοκτόνα και εν συνεχεία κτενίζονται πάνω σε άσπρο χαρτί. Με αυτό τον τρόπο οι νεκροί ψύλλοι και τα κόπρανα τους γίνονται αντιληπτά. Τέλος, τα κόπρανα των ψύλλων όταν συμπιέζονται σε υγρό διηθητικό χαρτί δημιουργούν κοκκινόμαυρα στίγματα εξαιτίας του αίματος που περιέχουν.

Μέθοδοι αντιμετώπισης της παρασίτωσης από ψύλλους

Η εξόντωση των ψύλλων που παρασιτούν στα ζώα πραγματοποιείται μέσω της χρήσης εντομοκτόνων ουσιών. Τέτοιες ουσίες είναι η φιπρονίλη, η σελαμεκτίνη και η περμεθρίνη.

Για να υπάρξει, όμως, αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος της παρασίτωσης από ψύλλους επιβεβλημένη θεωρείται και η εξόντωση των ψύλλων που ζουν στο περιβάλλον του ζώου. Για αυτό τον λόγο πρέπει να χρησιμοποιούνται εντομοκτόνες ουσίες και στον περιβάλλοντα χώρο του ζώου. Αναγκαία είναι και η εξολόθρευση άλλων ξενιστών όπως τα τρωκτικά, η απομάκρυνση κουβερτών και η χρήση ηλεκτρικής σκούπας σε χαλιά και μοκέτες. Η αγωγή κατά των ψύλλων πρέπει να επαναλαμβάνεται σε διάστημα δύο εβδομάδων.

Αλέξανδρος Ζερβέας Κτηνίατρος

Κηφισίας 50 Α΄, Νέο Ηράκλειο Τ.Κ. 14121

210 2756207, 6977759574

E-mail:anekyr@yahoo.com

Πηγή:cleaningnews.gr